

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor. 6 luni 12 cor.
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82. —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inserțiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

10 Octomvrie.

Ziua de eri a fost într'adevăr ziua muncitorimii fără drepturi care — în număr de peste o sută de mii — a pus la o parte uneltele, a impus țării întregi serbătoarea muncii pentru a dovedi și pe calea aceasta că singurul titlu de drept într'o țară constituțională trebuie să fie munca, munca susținătoare de stat.

Ne închinăm înaintea solidarității manifestate eri de miile muncitorilor desprețuiți.

O manifestație atât de impunătoare, atât de demnă în toate amănunțele ei desfășurate în cursul unei zile întregi n'a mai văzut nici capitala țării, nici însăș țara.

O zi întreagă a fost repaos în țara întreagă, mai ales însă în capitală. Prăvăliile, cafenelele, birturile toate închise. Burghezimea a dispărut ca prin farmec pentru a face loc reprezentanților trudei și a necazurilor zilnice.

Nu cu zgomot, nu între țipete, ci în liniștea ce ți-o dă conștiința că lupți pentru o cauză dreaptă, că ceri un drept ce ți-se cuvine de mult, — șirurile dese ale muncitorilor organizați au parcurs stradele capitalei vreme de 6 ciasuri. Numai inscripțiile de pe tăblițele purtate de muncitori arătau că manifestația de azi se face în favorul sufragiului universal. Și în tot cursul acestei zile memorabile nu s'a întâmplat un singur incident, o singură ciocnire între miile de muncitori și — armată.

Căci aproape toată garnizoana capitalei a fost consignată în cazarme. Escadroane întregi de husari călări veniau și mergeau alături de rândurile închiegate ale manifestanților. N'au avut, însă, nici prilej nici pretext — poate așteptat de mulți — să intervină. Conducătorii partidului social-democrat au dat lozinca: *Ordine și demnitate*, — și miile de muncitori au ascultat.

Ziua de eri a fost triumful disciplinei și prevestește alte triumfuri apropiate — și mai mari.

Rezultatul manifestației de eri nu e un rezultat nemijlocit: proiectul de lege despre introducerea sufragiului universal n'a fost prezentat Camerei deputaților, dimpotrivă: majoritatea deputaților au fost de părerea că această chestiune nu e de natură urgentă anunțată în această chestiune.

Rezultatele mijlocite sunt însă cu atât mai mari. Muncitorimea s'a convins și mai mult de forța ce residă în organizațiile lor disciplinate, s'au convins că pot să opriască mersul treburilor, să suspende viața politică și comercială când o voiesc. Ziua de eri le-au dat putere nouă să lupte înainte pentru drepturile ce li se refuză.

Și izbânda trebuie să fie a lor: munca trebuie să învingă trândăvia și disciplina — disordinea.

Introducerea sufragiului universal nu mai poate fi amânată.

*

Stradele.

O zi de toamnă rară. O vreme cum nu se poate mai frumoasă. Nu sunt nici 6 ore și stradele încep deja să mișune del ume. Toți, aproape fără excepții, cu insignii socialiste: «Drepturi poporului» și mici ședule roșii în pălării: «Trăiască sufragiul universal». Acesta e și salutul cu care își strâng mâna.

Muncitorii vin în haine de sărbătoare. Și vin tot mai mulți, din toate părțile. Capitala e astăzi a lor și a cererilor lor îndreptățite. Prăvăliile toate închise. Ici-colo zărești câte o tutungerie cărora li s'a permis să rămână deschise. Cafenelele, birturile în orașul întreg stau pustii, cu stourile lăsate jos. Chiar și la universitate e repaos. S'au suspendat pentru ziua de azi cursurile.

Muncitorii se adună în ordinea și liniștea cea mai perfectă, ținându-se strict de programul stabilit de comitetul lor executiv. Tramvaiele circulă anevoie, apoi se opresc. Dela orele 9 încolo nu mai circulă decât în stradele laterale.

Muncitorii sunt radioși, veseli, — treji, S'a dat ordin (să nu se consume beuturi alcoolice și ziua întreagă oamenii aceștia n'au băut decât apă. La un loc de adunare sosesc două cară cu poame. Manifestanții în câteva clipe le-au cumpărat. Conducătorii observă lucrul și dau numai decât lozinca: «Nu uitați că nu e sănătos să beai apă după poame. Vă puteți îmbolnăvi ușor», și muncitorii aruncă într'o clipă poamele. Știu bine că tot ce se dispune e în interesul lor.

Manifestanții se adună în 12 locuri. 80 de sindicate iau parte la conduct și fiecare sindicat e la orele 9 la locul ce i s'a destinat.

Conductul.

Indată după orele 9, muncitorii se pun în mișcare, de-alungul stradei Rákoczy (odinioară Kerepesi). În frunte merg câteva trăsură cu raportorii ziarelor, urmează a-

poi câțiva polițiști călări, pe urmă vin socialiștii. Conductul lor îl deschid comitetul partidului și delegații din străinătate. Sunt de față Schumayer, deputat socialist în Reichsrathul austriac, Polacsek, redactorul ziarului socialist din Viena «Arbeiterzeitung», Stojanovici, secretarul partidului socialist din Belgrad, Vinerrzky, secretarul partidului social-democrat din Austria și o mulțime de delegați din provincie. Și apoi au urmat rând pe rând, organizațiile muncitorilor 80 la număr. Fiecare ducea în frunte o pânză întinsă cu numele organizației. Mai multe muzici cânta cântece socialiste, mai ales Marseillesa.

Fiecare organizație are pânze și inscripții peciale: «Jos cu parlamentul de clase», — «Trăiască parlamentul poporului», — «Trăiască sufragiul universal» (aceste sunt mai dese).

În conduct iau parte tineri, bătrâni, copii și femei. Numărul femeilor e vre-o 8000. Au și o inscripție specială: «Votul universal pentru femei». Un muncitor duce în brațe un copil în fașe. Nu va fi avut în grija cui să-l lase și n'a voit să lipească dela manifestație. L-a adus dară cu sine. Un moșneag poartă în vârful unui băț un număr din organul socialist «Népszava». Il fâlfăie cu mândrie, cu respect și dragoste. E organul său, al lor al tuturor!

Conductul parcurge stradele în tăcere. Dacă n'ar cânta muzicile, poate nu s'ar auzi nici un cuvânt. Numai ici-colo, înaintea vre-unei case împodobite cu steaguri: «Trăiască sufragiul universal», manifestanții izbucnesc. Apoi se face din nou tăcere.

Din strada Rákóczi intră în bulevardul Károly-Körut, apoi în Váci-Körut și de aici intră în strada Andrassy, care duce înspre parcul orașului (Városliget) unde era se ține adunarea.

În strada Andrassy sunț întâmpinați de două escadroane de husari călări. Altădată ar fi izbucnit în strigăte, acum îi lasă să treacă în tăcere.

În tot drumul acesta lung, fotografiile au făcut nenumărate fotografii pentru cinematografe. La orele 12 fără un sfert capul conductului ajunge în parc și se așează în fața tribunelor de pe cari se vor ține discursurile. Capătul conductului sosește în parc numai după orele două.

Delegația în Cameră.

Pe la orele 11, o delegație de 30 de membri ai partidului social-democrat, se prezintă la președintele Camerei pentru a-i da o adresă în care se cere introducerea sufragiului universal.

În fața parlamentului lume puțină. Po-

liția a tras cordon în jurul parlamentului și peste cordon nu pot străbate decât cei cari au bilete de intrare în parlament, — și bilete nu se dau!

În coridorul ce duce la sala de primire a președintelui, mișună lumea. *Deputații naționaliști sunt toți aici, pentru a duce la îndeplinire hotărârea partidului de-a se alătura în corpore la delegația socialistă.*

La orele 11 fix, oră fixată de președinte pentru primire, apare delegația condusă de deputatul democrat dr. Pető Sándor. Deputații naționaliști se alătură la delegație și toți intră în sala de primire. *Dintre deputații coaliției numai Benedek János s'a alăturat la delegație.* Sándor Pál în afară de partid, se alătură și el. Sunt însă de față mai mulți deputați Kossuthiști «curioși» (cum au declarat-o ei): Polonyi (fiul lui Géza) Somogyi Aladár, Nagy György, Markos Gyula....

Oratorul socialiștilor e Garbai Sándor. Iși citește discursul: un discurs scurt; conciz, energic. Socialiștii nu se roagă, ci-și pretind dreptul. Garbai arată pe baza datelor statistice mizeria de care e frământată țara: apoi continuă.

«Conform declarației ministrului-președinte timpul de tranziție nu poate să fie mai lung de doi ani. Cu toate, însă, că mai bine de 19 luni au trecut deja din acest timp, despre sufragiul universal nu s'au ridicat până acum decât toaste, dar proiectul de lege nici astăzi nu e cunoscut. În schimb, însă, în afară de ordinea stabilită, corpurile legiuitoare au adus niște legi cari tind la paralizarea muncitorimei și sunt gravaminoase pentru ei.

«Și în vreme ce corpul legislativ al Ungariei era ocupat cu astfel de creațiuni, dincolo, în Austria, poporul i s'a făcut loc în parlament, care stă acum în fața corpului legislativ ungar îmbătrânit — cu scutul puternic al încrederii poporului. Nu e greu de spus cine va eși biruitor din actuala luptă economică, când noile planuri ale tranșacțiunii de acum ating grav interesele poporului muncitor al Ungariei».

Incheind, Garbai îi adresează președintelui rugămintea să stăruie ca proiectul în chestiune să fie cât mai în grabă dat Camerelor și să stăruie ca discuția lui să nu se amâne prin alte proiecte.

Răspunsul lui Justh. Un incident.

Președintele Iusth a ascultat discursul acesta cu vădită nervozitate. Apoi a izbucnit. Promițând că va prezenta Camerei petiția socialiștilor ridică un protest și face o declarație. Protestează împotriva învinuirii că actualul corp legislativ și Camera actuală nu și-ar împlini datoria și ar fi conduse de interese de clase. Declarația e că «actualul guvern, Camera deputaților și corpul legislativ și fără orice influențare venită dinafară va ști să găsiască calea adevărată care duce la rezolvirea acestei chestiuni spre mulțumirea patriei».

Răspunsul lui Iusth a fost primit cu aprobări din partea deputaților «curioși», cu proteste din partea delegației și a deputaților naționaliști.

«Vorbe frumoase, dar neadevurate!» a observat socialistul Bokányi, când Justh făcând elogiile Camerei actuale a spus că această Cameră poartă deopotrivă grijă de interesele tuturor păturilor poporului.

Justh și-a eșit din fire.

— Dacă nu mă ascultați în tăcere, vă părăsesc! (Zgomot).

— Să nu secundeze nici dnii deputați! replică Bokányi.

— Nime nu secundează. Nici nu am nevoie!

— Nu dela Bokányi vom cere permisiune! — strigă Somogyi Aladár.

Răspunsul i l-a dat Garbai: «Să nu uiți că n'ai de lucru cu Vaida!».

Și Somogyi s'a liniștit, iar Iusth și-a terminat răspunsul, care a făcut o deplorabilă impresiune chiar și asupra deputaților coaliționiști.

După retragerea delegației socialiștilor, a urmat o comedie caraghioasă: popa Markos a condus o delegație de 8, zi opt, ce-

tățeni social-creștini cari i-au exprimat lui Iusth încrederea lor...

Adunarea din parc.

Pe la orele 12, delegații sosesc și ei în parcul orașului unde se urcă pe tribune pentru a raporta poporului despre misiunea lor.

Era un tablou impunător ce ți se înfățișa aici. Mai bine de o sută de mii de oameni — toți cu ședule roșii în pălării — erau adunați în jurul celor patru tribune. Și alte mii veniau neconținut. Nu vedeai decât o mare de capete ce se agită.

Și pretutindeni însuflețire. Discursurile oratorilor sunt primite cu aplauze nesfârșite cari trec valuri-valuri dela o tribună până la cealaltă.

Deputații naționaliști: Dr. I. Suci, Dr. A. Vlad, Dr. Șt. C. Pop, Cor. Brediceanu, Dr. Șt. Petrovicia, Milan Hodja și Milan Ivanca au asistat și ei la adunare. Li s'a făcut loc în apropierea tribunelor.

Pe la orele 3 și jumătate amiazi manifestanții au început să se resfire în aceeași ordine exemplară în care se adunaseră.

Ziua de 10 Octomvrie a fost a muncitorilor, cum viitorul va trebui să fie tot al lor: al celor cari muncesc.

Austria și Ungaria.

— O paralelă. —

(*) Într'un număr trecut al importantei reviste vieneze „Oesterreichische Rundschau“ — revista care pentru vederile ei politice am dori să fie citită de cât mai mulți dintre fruntași — se dă o analiză a raporturilor etnografice dintr'o parte și din alta a Monarchiei noastre și se face următoarea judicioasă paralelă:

„Una din multele rătăciri, de cari se conduc cercurile politice din Austria, este și convingerea absolută, că Ungaria ar fi un stat concentrat, unitar, pe când din potrivă Austria ar fi sfâșiată prin deosebirile pro-

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA.“

Ispita.

Eram de cincisprezece ani. Petreceam cu rude și cunoscuți la o vie a noastră, la Uricani. Era o vie întinsă, care se încovoia pe mai multe vâlcele. Prin desişul viței și printre ciorchinele grele de mărgăritare se deschideau cărări neîntrerupte. În toate părțile se înălțau nuci uriași și meri roțați, prin cari, în soarele auriu de Septemvrie, se alungau toată ziua granguri și mierle, îngânându-se.

Eram un copil, nu pricepeam nimic pe atuncea. Culegătorii începuseră a lucra, seara se aprindeau focuri în jurul cramei, cântau lăutari, se frigeau pui în țigle; și într'un rând o rudă depărtată a noastră, — cucoana Ilina, care avea bărbat lung, slab și bolnăvicios rămas în Iași, se apropie de mine și-mi zice încet!

— Mitrule, mă doare puțin capul... Ești mata așa de bun să mă întovărășești?... M'ăși plimba o leacă...

— Cum nu, cucoană Ilină?... zic. Cu plă-

cere. De departe se aud mai frumos lăutarii, și noaptea-i foarte senină...

Câteodată îi ziceam «verișoară», câteodată-i ziceam «cucoană Ilină». Imi era o leacă de mătușă, dar s'ar fi supărat dacă aș fi îmbătrânit-o cu cuvântul acesta.

Zicea, c'o doare capul, dar mă privea zimbând. În lucirile focurilor parc'ă îi jucău ochii. Glasul ei avea înmlădieri moi ca și trupu-i subțirel; vorbea moale, par'că mângăia, totdeauna. Acuma se apropie de mine cercetându-mă: mă stînjinea căutătura ei dreaptă.

Vorbi moale:

— În ia-seară, nu prea am gust de petrecere...

Și pornirăm alături, încet, coborând lin vâlca. Trecurăm prin umbra de cărbune a unui nuc, și cucoana Ilina domol își trecu brațul ei printr'al meu, apoi simții o străngere ușoară.

— Drept să-ți spun, Mitrule, mie mi-i cam frică....

Eu am început să rid:

— De ce să-ți fie frică? N'ai nici o grijă...

Cântecul lăutarilor adia pe vale: două viori și o cobză. Venea lin, prin frunzișuri

ca din depărtare. Cerul era spuzit de stele, copacii stăteau neclintiți și merele părguite miroseau dulce.

— Femeile-s cam fricoase, răspunse cu un rîs ușor cucoana Ilina. Nu-i vorbă că și bărbatu-meu se teme și de umbra lui. El n'ar veni pe aici, să-l tai...

Eu răspunsei c'o înfiorare de mândrie, căci eram tînăr și nevinovat:

— Ba eu de nimica nu m'aș teme. Nu pot înțelege cum poate să-i fie cuiva frică...

Cucoana Ilina se alătură de mine și-mi se păru că-și ridică ochii cu admirație spre fruntea și spre plețele mele.

O vreme tăcurăm. Apoi cucoana Ilina mă întrebă:

— Azi ai fost la vînat?

— Am fost. Am găsit pe deal niște prepeleți....

— Eu nu înțeleg cum nu ți-i milă... Dintre toți câți sunt aicea numai tu ești vîntor... Eu cred că trebuie să fie a mijloc ceva... Nu cumva ai vre-o dragoste prin sat, pe devale?... Trebuie să ai... Te cunosc după ochi...

Eu îmi simții tot sângele năvălit în obraji:

al celor rurale din Ungaria, pentru că una a patra de sesie este în calcul mediu egal cu 8 jugăre, pe când în Transilvania pentru a produce un venit curat catastral de 79 florini 80 cr. sau 80 fl., să recer peste 72 respective 75 jugăre cadastrale.

Dar populațiunea rurală română în Transilvania să alcătuește încă și astăzi din proprietarii mici cu averi până la 28—30 jugăre, și astfel ori și cine vede, că este intențiunea legii, ca poporul român dela țară, marea majoritate a populațiunii ardelenne să fie lipsit «cu masse» și cu desăvârșire de cel mai constituțional drept cetățenesc, de dreptul activ la alegere».

Dar nu numai determinarea dreptului de alegere, ci și împărțirea cercurilor e tendențioasă și formează o pedecă ca românii fie reprezentați așa cum ar trebui în parlament.

Dintre cei 413 deputați ai parlamentului ungar, (fără de cei 40 reprezentanți ai croaților) un deputat cade cam pe 41,000 suflete, așa că noi românii ar trebui să avem 70 cercuri curat românești. Noi însă avem majoritatea absolută a voturilor numai în 40 de cercuri, dintre cari numai în 25—27 avem majoritatea covârșitoare.

Spre ilustrarea afirmării de mai sus indic următoarele date, cari vorbesc clar, că în acele comitate, unde românii sunt în majoritate, mai multe suflete aleg un deputat decât comitatele maghiare. D. ex. In comitatul Aradului, în care numărul total al locuitorilor***) e 386,100, iar al românilor 223,806 cade cam pe 47,000, în Caraș Severin, în care numărul total al locuitorilor e 443,001, iar al românilor 328,371, cade cam pe 47,000, în Timiș, în care numărul total al locuitorilor e 476,242, iar al românilor 167,523, al germanilor 171,087 și al sârbilor 64,902 (față de cei 58,153 al maghiarilor), cade cam pe 44,000 suflete un deputat.

În Transilvania aleg numai 33,000 suflete un deputat, va să zică proporția ar fi aici mult mai favorabilă, dacă stăpânirea nu s'ar fi îngrijit, că din cele 74 cercuri transilvănene românii să aibă numai în 12 majoritatea alegătorilor, pe când celelalte două națiuni (unguri și sașii) să aibă 62 mandate sigure. Sașii însă, cari sunt vre-o 200,000 aleg 12 deputați, adică la ei cade numai pe 16—17,000 suflete un deputat.

Astfel de favoruri au natural și săcui. În Odorhei 23,500 aleg un deputat, în Treiscaune 19,000, orașul Marosvásárhely cu 17,000 de locuitori alege 2, Gherla cu 6100 și Ocna cu 390 suflete aleg iarăși câte un deputat etc.

Adecă concluzia e următoare: Cele 4 comitate și 15 comune urbane maghiare aleg 35 deputați, iar celelalte 11 comitate mixte aleg 30 deputați; sau în cele 11 comitate în cari majoritatea locuitorilor sunt români, 1000 chilometri pătrați și 34,000 suflete trimit un deputat, pe când în cele 4 comitate și 15 comune urbane maghiare 460 chilom. păt. și 17,000 suflete trimit iarăși un deputat în parlamentul țării.

Aceste date cred că vorbesc mai clar de cât ori care comentariu, fie acesta alcătuit măcar cu măiestrie.

Dacă mai amintesc apoi că paragraful 65 al articolului de lege XXXVII din 1874 dispune că alegătorii unui cerc să nu voteze în comunele lor proprii — conform legilor electorale din toate statele culte ale Europei, — ci să fie siliți să se prezinte la urnă din depărtări de zeci și sute chilometri, într'un anumit loc de votare, și apoi drept încoronare dacă mai adaug, la cele de până acum: volnicile comise de unele organe publice, atunci putem ușor înțelege de ce au reușit la alegerile ultime numai 14 deputați români și de ce și-au dat numai 40,000 bravi ostași ai legiunii noastre naționale, voturile pentru candidații naționali români.

(Va urma).

***) Dupa statistica oficioasă din 1900.

Romanul ziarului „Lupta.”

Părinți și fii

de (51)

Ivan Turghenieff.

„Vă sint foarte mulțumitor, — response Pavel. — Pot deci spera că veți primi provocarea mea, fără de-a mă sili la măsuri brutale”.

„Adică, înlături cu metaforele, la bastonul acesta. Aveți toată dreptatea. Nu puteți scuti de insulte, cu atât mai vârtos, că acesta nu știu în capul cui s'ar sparge. Continuați numai cu purtarea de gentleman; ca un gentleman am să Vă primesc și eu provocarea.

„Bine-i — response Pavel așezindu-și bastonul într'un ungher. — Rămîne să punem la cale condițiile întâlnirii noastre. — Mai nainte să știu numai, că Vi se pare de lipsă a simula o ceartă care să ne servească de pretext pentru duel?”

„Ba. Nu mai facem atâta forfoi”.

De-o părere! Nu-i de ce, să ascundem adevăratele motive a neînțelegerii. Nu ne putem suferi — și atât!”

„Atât, zeu” repetă înțepător Bazaroff.

„Cât pentru condiții, fiindcă n'avem secundanți... că de unde să-i luăm...?”

„Deodată de unde să-i luăm”.

„Imi iau voe să Vă fac următoarele propuneri: Să ne batem poimâne.

Economie.

Congresul internațional al tovărășiilor. Postul secretar de stat în ministerul ungar de comerț, Fr. Nagy, reîntorcându-se dela congresul din Cremona, a făcut o dare de seamă asupra activității congresului.

Chestia principală desbătută în congres a fost, că tovărășiile agricole pot rămânea și pe viitor în Ligă internațională sau nu.

Antagonismul între tovărășiile de consum și între tovărășiile agricole în timpul din urmă a eșit din ce în ce mai mult la iveală.

Tovărășiile de consum din orașe și cele agricole dela sate au luptat în direcții opuse.

Tovărășiile de consum, metoda Schultze-Delisch, își au temelia în elementele dela orașe, iar cele agricole în elementele dela țară. Tovărășiile înființate după metoda Schultze-Delitsch refuză ajutorul statului, sunt instituții adevărat democratice, tovărășiile agricole apelează chiar la ajutorul statului și al marilor proprietari.

Germanii au fost pentru respingerea ajutorului de stat, adecă al patronajului. Delegații elvețiani încă s'au alăturat la această propunere.

Divergențele de păreri, mulțumită înțelepției tactice a preșidenților Luzzati și Henry Wolf au fost aplanate, așa că tovărășiile vor munci în viitor pe cărări unite, spre binele și propășirea claselor mai lipsite.

Escomptul cambilor la banca austro-ungară. Acum când se luptă atât de mult pentru fondarea unei bănci ungare de emisiune, e de interes a cunoaște întru cât a satisfăcut banca comună de emisiune cererilor ungare de împrumuturi.

Banca austro-ungară a avut la sfârșitul anului 1906 în portofoliu cambii escomptate în sumă de 770-94 milioane cor.

Din acestea la centrala din Viena au fost în sumă de, 128-53 mil. cor. iar la filiala din Austria în sumă de 183-73 „ „

Total în Austria 312-26 „ „

La centrala din Bpesta . 184-25 mil. c. iar la filialele din Ungaria. . 274-42 „ „

Total în Ungaria. 458-67 „ „

Sau în procente Austria a participat la creditul oferit de banca comună de emisiune cu 40-5 procente, iar Ungaria cu 59-5 procente.

În cercurile bine informate se susține că de prezent Ungaria participă cu 64 procente la creditul oferit de banca austro-ungară.

Dividenda băncii imperiale germane. Din Berlin se vestește că banca imperială germană va da probabil pe anul 1907—1908 o dividendă de 9 și jumătate procente, față de 8-22 procente din anul trecut.

Bursa de efecte. Tendința generală la deschiderea bursei a fost liniștită. Încheierea pactului economic a avut o influență trecătoare asupra bursei. Spre încheiere tendința a devenit fermă. Cursurile acțiilor ferate s'au urcat. Circulația n'a fost prea mare. Rentele și valutele nu s'au schimbat.

La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	vinde 648.25
„ „ ung.	765.25
„ băncii de escompt	479.25
„ soc. căilor fer. aust. ung.	667.50
Renta ung. de aur 4 proc.	111.50
„ „ coroane 4 „	94.15
„ austr. de aur 4 „	116.—
„ „ coroane 4 „	97.—
Scrisuri fonciare „Albina”	101.—
Napoleon d'or (20 franci aur)	19.19
mărci germane, aur	23.54
Galbeni austriaci și ungurești	11.43
Bilete germane 100 mărci	117.67
„ franceze 100 franci	95.85
„ italiene 100 lire	95.87
„ române 100 lei	95.30
Ruble rusești de hârtie	2.54

Prețurile cerealelor. Tendința generală în târgul efectiv de cereale a fost fermă.

Producții sunt încă tot rezervați și cer prețuri urcate. Grâul s'a scumpit azi cu 30 fileri, iar secara cu 20 fileri de maza metrică (100 kgr.). Ovăsul și cucuruzul și-au menținut prețurile în tendință fermă.

Azi până la 12 ore din zi s'au vândut 20,000 măji metrică grâu.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kgr. greutate) s'au plătit 23 cor. 90 fileri, iar pentru cel mai slab din comitatul Pestei (75 kgr. greutate) 21 cor. 50 fileri de maza metrică (100 kgr.)

În ultimele 24 ore circulația cerealelor în Budapesta a fost următoarea:

		Măji metrică:	
		Sosit:	Expedit:
Grâu	— —	21550	— —
Secară	— —	2664	102
Orz	— —	6549	— —
Ovăs	— —	2306	2480
Cucuruz	— —	205	206
Rapiță	— —	685	407
Făină	— —	1335	5337
Tărâțe	— —	405	1371

Tendința generală în târgul pe termen de cereale a fost fermă. Conform buletinului oficial au notat:

Grâu pro Octomvrie 11.54, 11.62—11.63, pro Aprilie 1908: 12.25, 12.36—12.35.

Secară pro Octomvrie 9.98, 9.97—10. - pro Aprilie 1908: 10.78, 10.75—10.80.

Ovăs pro Octombrie 7.78, pro Aprilie 1908: 8.41, 8.47—8.46.

Cucuruz pro Mai 1908: 6.85, 6.88—6.88 coroane de 50 kgr.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteș — Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48 Timișoara —, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport precum și taxa de asigurare.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale..

Grâu, m. metr. (100 kgr.) frum.	23 cor. 90 f.l.
„ „ „ „ „ mijl.	23 cor. 30 fil.
„ „ „ „ „ slab	21 cor. 50 fil.
Secară, maza metrică dela	19.20 — 19.85
Orz, „ „ „ „	15.40 — 15.80
Cucuruz, „ „ „ „	13.40 — 13.60
Ovăs, „ „ „ „	15.75 — 16.25
Rapiță, „ „ „ „	30.50 — 36.—

II.
Producte.

— Prețurile sunt socotite după 100 kilogr. și în bani gata. —

- Unsoare de porc**, dela 152 cor. — 153 cor.
Slănină, „ 127 cor. — 129 cor.
Cartofi, „ 3.80 cor. fil 5-80 —
Spirit, „ 59.— cor. — 60.—

III.

Târgul de porci Kőbánya (Steinbruch).
(Prima calitate ungară).

- Bătrâni**, . . . — — — fileri kilogramul.
Tineri, . . . 132—134 fileri kilogramul.

Redactor responsabil :
VASILE MACREA.

Tipografia «Pop. Rom.» Budapesta, István-ut 11.

Se caută

un

servitor român

care să cunoască bine și limba maghiară, eventual și pe cea germană, pentru centrala institutului de credit și economii „Timișiana“ în Timișoara, cu un salariu lunar de Cor. 80, tantiemă Cor. 100 și locuință în natură. Oferenții să-și adreseze rugărilor lor, însoțite cu certificatele de naștere până inclusive în 20 Octomvrie st. n. 1907, către

Direcțiunea
institutului de credit și economii
„TIMIȘIANA“
Timișoara—Temesvár.

Patent Nr. 86967

Nu e crucea lui Volta! Nu e mijloc secret! Vindecă și înviorază pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a să da împrejurări, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche bătate de inimă, sgârçiri de inimă, astma, auzul greu sgârçiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală plămâni și picioare, reumă, podagră, ischis, udul în pat, influența insomnic, epilepsia, circulația nereguată a sângelui și a multor alte boale cari la tractare normală a medicului să vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca — iseretrimită banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică rog a proca aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul «Volta» de oare-ce «Glasul Volta» atât în Germania câtși în Austro-Ungaria a fost oficios opril fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice e recomandată în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 8.—

folositor la morhuri cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 6.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă. Expedițiile prin centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest,
V/25 Strada Vadász 34 colțul.

Concurs.

Cassa de păstrare reuniunea în Săliște (comitatul Sibiiului) escrie concurs ocuparea unui post de funcționar cu termen până în 24 Octomvrie a. c. st. n.

post de funcționar

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual de Cor. 1000.—.
2. Relut de cuartir Cor. 100, iar după serviciu de 5 ani Cor. 200.
3. Tantiema statutară.
4. Cuincuenalii de câte 10 procente.

Reflecții la acest post au să dovedească că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și că au praxă în afacerile de bancă.

După anul de probă nou alesul va fi declarat de funcționar definitiv și se va împărtași și de beneficiile fondului de penziune.

Postul va trebui ocupat imediat după alegere.
Săliște, în 5 Octomvrie 1907.

DIRECȚIUNEA.

„Sebeșana“

Institut de credit și de econ. • Filială în Vinjul-Inf. (Alvinc).

Primește depuneri spre fructificare și plătește:

1. 5 proc. interese pentru depuneri fără abzicere;
2. 5 și jum. proc. interese pentru depuneri dela 5—10000 Cor. cu abzicere de 3 luni;
3. 6 proc. interese pentru depuneri de peste 10000 Cor. cu abzicere de 6 luni.

Darea o plătește institutul. 1—6

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNE SUMARĂ.

1906		1907	
23 Septemvrie	ACTIV	15 Septemvrie	22 Septemvrie
116 963 499	{ 83 368 499 Reserva metalică aur 95 038 327 33 595 000 „ Trate Aur . 39 770 000 }	127 212 251	134 808 327
657 587	Argint și diverse monete	402 540	395 916
93 891 313	Portofoliu Român și Străin	94 478 948	92 033 188
30 032 635	{ *) Impr. contra ef. pub. 15 645 650 „ „ „ „ în contcurent 21 835 764 }	38 116 516	37 481 414
11 999 924	Fonduri publice	11 999 924	11 999 924
14 796 390	Efectele fondului de rezervă	15 806 084	15 806 084
2 903 324	„ „ de amortizarea imob. și material	3 253 121	3 253 121
5 770 775	Imobili	5 901 494	5 909 800
604 678	Mobilier și Mașini de Imprimerie	638 743	639 116
468 481	Cheltueli de Administrațiune	439 151	449 992
92 771 750	Deposite libere	107 682 949	107 084 549
6 903 241	Compturi curente	20 210 314	23 040 324
21 936 062	Compturi de valori	33 365 377	29 330 674
399 699 659		459 507 412	462 232 429
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
21 402 642	Fond de rezervă	23 051 453	23 051 453
3 253 368	Fondul amortisării imobilelor și material	3 473 646	3 473 646
267 756 200	Bilete de Bancă în circulațiune	310 323 030	313 546 010
1 646 498	Profituri și perderi	2 077 070	2 077 070
869 201	Dobânzi și beneficii diverse	899 264	999 701
92 771 750	Deposite de retras	107 682 949	107 084 549
—	Conturi Curente	—	—
399 699 659		459 507 412	462 232 429

Scomptul 6‰.
*) Dobânda 6‰.